

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye ekonomisinde son yıllarda dış ticaret dengesi giderek bozulmakta, ithalata dayalı üretim yapısı nedeniyle dış ticaret açığı kronik bir sorun haline gelmektedir. 2025 yılı verileri incelendiğinde Türkiye'nin toplam ihracatının 273 milyar 308 milyon dolar, ithalatının ise 365 milyar 429 milyon dolar olduğu; buna bağlı olarak 92 milyar doları aşan ciddi bir dış ticaret açığının olduğu görülmektedir. Bu tablo, üretim yapısının yeterince katma değer oluşturamaması ve ithalata bağımlı üretim modelinin devam etmesi nedeniyle Türkiye ekonomisinin kırılganlığını artırmaktadır.

Bazı ülkelerle Türkiye'nin dış ticaretinde farklı bir tablo ortaya çıkmaktadır. İran, Ürdün, Bahreyn, Suudi Arabistan, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri, Kuveyt, Pakistan, Afganistan ve Lübnan gibi çatışma ve istikrarsızlığın yoğun olduğu ülkelerle 2025 yılında gerçekleştirilen ticarete Türkiye 21 milyar 742 milyon dolar ihracat, 17 milyar 289 milyon dolar ithalat gerçekleştirmiş ve toplamda 4 milyar 452 milyon dolarlık dış ticaret fazlası vermiştir.

Söz konusu ülkelerle yapılan ticarete özellikle Körfez ülkeleri önemli bir yer tutmaktadır. Birleşik Arap Emirlikleri ile yaklaşık 19 milyar dolara yaklaşan ticaret hacmi oluşurken, Suudi Arabistan ve İran da yüksek ticaret hacmine sahip ülkeler arasında yer almaktadır. 2025 yılında Birleşik Arap Emirlikleri'ne 9,28 milyar dolar ihracat yapılırken 9,67 milyar dolar ithalat gerçekleştirilmiştir. Suudi Arabistan'a 3,8 milyar dolar, İran'a ise 3,05 milyar dolar ihracat yapılmıştır.

Ülkelerle gerçekleştirilen ticarete tarımsal ürünler ve gıda ürünleri önemli bir paya sahiptir. 2025 yılında bu 10 ülkeye canlı hayvanlar, gıda maddeleri, içecekler ve bitkisel yağlar kapsamında 2 milyar 646 milyon dolar ihracat yapılırken, aynı kalemlerde 617 milyon dolar ithalat gerçekleştirilmiştir. Bu da yaklaşık 2 milyar dolar düzeyinde bir dış ticaret fazlasına işaret etmektedir. En yüksek gıda ihracatı ise İran'a 617 milyon dolar, Suudi Arabistan'a 597 milyon dolar, Birleşik Arap Emirlikleri'ne 517 milyon dolar ve Ürdün'e 297 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Savaş, çatışma ve siyasi istikrarsızlıkların yaşandığı coğrafyalarla yürütülen ticaretin sürdürülebilirliği her zaman ciddi riskler taşımaktadır. Bu bölgelerde yaşanabilecek siyasi gerilimler, ambargolar, lojistik sorunlar ve güvenlik riskleri dış ticaret akışını kısa sürede kesintiye uğratabilecek niteliktedir. Bu nedenle söz konusu pazarlara yönelik ticaret politikalarının uzun vadeli ve sürdürülebilir stratejilerle planlanması büyük önem taşımaktadır.

Bu çerçevede; savaş ve kriz bölgeleriyle yürütülen ticaretin ekonomik, lojistik ve siyasi risklerinin incelenmesi, bu pazarlarda elde edilen dış ticaret fazlasının sürdürülebilirliğinin değerlendirilmesi, Türkiye'nin genel dış ticaret açığını büyüten yapısal sorunların belirlenmesi, ihracatın katma değerinin artırılması ve ithalata bağımlılığın azaltılması için alınması gereken tedbirlerin ortaya konulması amacıyla, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 101,102 ve 103 maddesi uyarınca Genel Görüşme Açılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımla. 11.03.2026

İlhami Çeteci AKKİL
Zelirdey AKKİL

Ömer Fethi GÜRER
Niğde Milletvekili

1775 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
1 Mahir PAAT	İzmir	
2 Ayhan KARUT	Akara	
3 Nurten Yontar	Pekirdiç	
4 İbrahim ARSLAN	Ekişehir mu	
5 Vecdi Gündoğdu	Kırklareli w.	
6 Özgür Çeylan	Çarşamba	
7 Rifat NALIN	Sivriçay	
8 Mahmut Tamul	Sarıyer	
9 Cemal ENGİNUR	İstanbul	
10 TALAT DİĞER	MERSİN	
11 Ali ÖRTÜNG	K. MARAŞ	
12 Canse Adıgil	İstanbul	
13 Vel. Ağbaba	Malatya mu.	
14 Cezem ÖZAN	Muş	
15 Nail GİLER	Kocaeli	
16 Mehmet GÖZEL	Hatay	
17 Kadir PAZ	Bursa	
18 Serdar ARPACI	Düzce: Mu	
19 Ayşe BAKUR	Bartın	
20 Nurhanat Akca	Kaymaklı Bursa	

Çiğdem ÖZALP İzmir

2
Umut

